

ISSN 2083-0343

Acta Medicorum Polonorum

R. 11/2021 – Zeszyt 1

STRESZCZENIA – ABSTRACT

słowa kluczowe – keywords

Historia leczenia ortopedycznego ze szczególnym uwzględnieniem endoprotezoplastyki i rekonstrukcji więzadeł

History of the orthopaedic treatment with particular
emphasis on the endoprosthesis and ligament
reconstruction

Bartosz Kasprzak

ORCID 0000-0001-7130-6718

Specjalistyczne Centrum Medyczne im. Jana Pawła II w Polanicy Zdroju

Streszczenie. W pracy opisano pierwsze metody leczenia chirurgicznego uszkodzeń więzadeł krzyżowych stawu kolanowego oraz historyczny rozwój endoprotezoplastyki na przykładzie stawu biodrowego. Uwzględniono również rozwój ortopedii w Polsce.

Abstract. In this article the first surgical methods of cruciate ligaments reconstruction are described as well as the development of endoprosthesis on the example of the hip joint. Some aspects of the history of orthopaedics in Poland are also reported.

Słowa kluczowe: historia ortopedii, historia rekonstrukcji więzadeł krzyżowych, historia endoprotezoplastyki

Keywords: history of orthopaedics, total hip arthroplasty history, history of anterior cruciate ligament reconstruction, history of anterior cruciate ligament

Generacja genialnych biegaczy. Lekarze – złoci specjaliści od średnich dystansów. Stefan Lewandowski

The generation of genial runners. Doctors, gold specialists
of middle – distances. Stefan Lewandowski

Michał Początek

Piła

Streszczenie: W kontekście zdrowotnych i kulturowych aspektów sportowego biegania, przedstawiono sylwetki trzech mistrzów sportu, znakomych zawodników – średniodystansowców okresu 1950-1960, którzy po zakończeniu karier wyczynowych z powodzeniem uprawiali zawód lekarza.

Abstract: This paper is showing silhouettes of three sport champions, the famous middle-distance runners in 1950-1960, who after their record-seeking careers became successful physicians and even scientists. There are some wholesome and cultural aspects of recreational running.

Słowa kluczowe: lekkoatletyka, bieganie, wyścigi na średnich dystansach, medycyna, Roger Bannister, Peter Snell, Stefan Lewandowski

Keywords: athletics, running, middle-distance races, medicine, Roger Bannister, Peter Snell, Stefan Lewandowski

Abstract. The article presents the profile of Lt. col. pilot Józef Leoszko, MD (1894-1948) as one of the pioneers and founders of Polish aviation medicine. He was born in Wilno, during World War I he was involved in the underground activities of the Polish Military Organization, from the end of 1918 served in the Polish Army. In 1919, he took part as a soldier of the 41st Suwałki infantry regiment in the fights for the liberation of Lida and Wilno, and in 1920 in the expedition to Kiev and the defense of Warsaw. He obtained his doctor's diploma in 1924 at the Faculty of Medicine of the University of Warsaw. He was the first physician in the history of the Polish Air Force to complete his aviation training and in 1925 obtained the title of a pilot. He used his aviation experience and medical knowledge acquired during his studies at the University of Warsaw in scientific research as an employee of the Aviation Medical Research Center in Warsaw. In his

scientific publications, he focused mainly on the broadly defined issues of health safety of pilots and contributed direct to the development of aviation medicine in Poland. During World War II, he was a physician of the Polish Air Force in Great Britain. He died in 1948 and was buried at the Polish Air Force Cemetery in Newark, England.

Słowa kluczowe: medycyna lotnicza, lekarz wojskowy, Wilno, Lwów, bitwa o Anglię

Keywords: aviation medicine, military physician, Wilno, Lwów, battle for England

Wspomnienie o moim ojcu, doktorze Albinie Bandurskim

A memory about my father, doctor Albin Bandurski

Wojciech Bandurski

ORCID: 0000-0001-9439-0967

Poznań

Streszczenie. Artykuł przedstawia życie i działalność zawodową dr. Albina Bandurskiego (1905-1994), chirurga pracującego w Poznaniu i Zielonej Górze, znanego z zainteresowań historią medycyny i z tłumaczenia trzech książek Jürgena Thorwalda. Ma charakter wspomnienia, został napisany przez prof. Wojciecha Bandurskiego, jego syna.

Abstract. This article presents the life and professional activity of Dr. Albin Bandurski (1905-1994), a surgeon who worked in Poznań and Zielona Góra, known for his interest in the history of medicine and for translating three books by Jürgen Thorwald. It is a memoir written by Prof. Wojciech Bandurski, his son.

Słowa kluczowe: Albin Bandurski, szpital Sióstr Elżbietanek, historia chirurgii

Keywords: Albin Bandurski, Elizabethan Sisters' hospital, history of surgery

Życie lekarzy w zaborze rosyjskim w świetle korespondencji Józefa Bielińskiego

Physicians' life in the Russian partition in the light of Jozef Bielinski's correspondence

Anita Magowska

ORCID 0000-0002-6046-3993

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Streszczenie. Artykuł stanowi komentarz do przytoczonej poniżej korespondencji Józefa Bielińskiego (1848-1926) – lekarza. W Bibliotece Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk w Wilnie zachowały się bruliony zawierające brudnopisy listów Bielińskiego z lat 1876-1878 i korespondencja do niego kierowana z tego okresu. Wszystkie listy są źródłem wiedzy o życiu polskich lekarzy w zaborze rosyjskim w ostatnim ćwierćwieczu XIX w. Józef Bieliński nie był Litwinem, pochodził z Lubrańca koło Włocławka. Po ukończeniu studiów lekarskich na Uniwersytecie Warszawskim, został skierowany do walki z epidemią cholery w pobliskim miasteczku Kaluszyn. Gdy został tam lekarzem miejskim, z czym łączyła się bardzo niskie wynagrodzenie, mając na utrzymaniu żonę i rodziców, zaczął szukać lepiej płatnej posady. Został dobrowolnie lekarzem w Chołunicy w guberni wiackiej, gdzie Rosjanie zsyłali polskich więźniów politycznych. Przytoczone listy dostarczają szczegółowej wiedzy o warunkach życia i pracy lekarzy polskich w głębi Rosji.

Abstract. The article presents the life and scientific activity of Józef Bieliński (1848-1926), a doctor. In the Wroblewskis' Library of the Lithuanian Academy of Sciences in Vilnius, notebooks containing rough drafts of Bielinski's letters and correspondence addressed to him have been preserved. These all letters are a source of knowledge about the life of Polish doctors in the Russian partition of Poland in the last quarter of the 19th century. Although most of his life Bielinski spent in Russia and Lithuania, he was nor a Lithuanian, neither a Russian, but a Pole, born in Lubraniec near Włocławek. After graduating from medical studies at the University of Warsaw, Bielinski was sent to fight the cholera epidemic in the nearby town of Kaluszyn. He became a city doctor soon, which was associated with a low salary. He had to support his wife

and parents, hence, he began to look for a better-paid job and found it in the village of Cholunica in the governorate of Wiatka (today Kirow), a very unpleasant place, where the Russians sent Polish political prisoners. The letters from Cholunica provide detailed knowledge about Polish doctors' living and working conditions in the interior of Russia in the 1870s.

Słowa kluczowe: Józef Bieliński, Alfons Kozięł-Poklewski, zabór rosyjski, XIX wiek, lekarze polscy, epidemia cholery

Keywords: Józef Bieliński, Alfons Kozięł-Poklewski, Russian Partition, 19th century, Polish physicians, cholera epidemic

Listy Józefa Bielińskiego – wybór¹

Opracowanie: Anita Magowska

¹Źródło: Biblioteka Litewskiej Akademii Nauk w Wilnie, F.9-106, brulion listów J. Bielińskiego z lat 1876-1881.